

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Ndc/16/2020
Identifikačné číslo spisu: 1119200163
Dátum vydania rozhodnutia: 15. decembra 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1119200163.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu J.. Z.. H. Y., bytom v S., S. XXX/X, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 12C/19/2019, o návrhu žalobcu na prikázanie sporu Okresnému súdu Bratislava IV alebo Okresnému súdu Pezinok, takto

r o z h o d o l :

Návrhu na prikázanie sporu vedeného na Okresnom súde Košice I sp. zn. 12C/19/2019 Okresnému súdu Bratislava IV alebo Okresnému súdu Pezinok **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Košice I predložil podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) návrh žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Bratislava IV alebo Okresnému súdu Pezinok. Žalobca na odôvodnenie návrhu vhodnosti a hospodárnosti uviedol súčasnú pandemickú situáciu súvisiacu s COVID-19, ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní, ktoré bolo nariadené na 22. októbra 2020, na ktorom mal byť vypočutý on, ako aj jeho manželka U. Y. ako svedkyňa. Ďalej uviedol, že patrí do rizikovej skupiny vzhľadom na svoj vek (67 rokov) a zdravotný stav (kardio a diabetes invalid) a na pojednávanie do Košíc by museli cestovať zo západného Slovenska vlakom, čím sa vystavujú zvýšenému riziku nakazenia.

2. Žalovaná sa k návrhu na prikázanie z dôvodu vhodnosti nevyjadrila, resp. nemala k návrhu námietky.

3. Podľa § 39 ods. 2 CSP možno na návrh ktorejkoľvek zo strán vec prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Košice I) a súdu, ktorému sa má vec prikázať

(Okresnému súdu Bratislava IV, príp. Okresnému súdu Pezinok). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“).

4. Najvyšší súd prejednal (§ 39 ods. 3 CSP) návrh žalobcu na prikázanie veci Okresného súdu Košice I sp. zn. 12C/19/2019 Okresnému súdu Bratislava IV, príp. Okresnému súdu Pezinok z dôvodu vhodnosti a dospel k záveru, že tomuto návrhu nie je možné vyhovieť, lebo neboli zistené zákonné predpoklady pre prijatie postupu podľa § 39 ods. 2 CSP.

5. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu, a teda podmienky prikázania veci treba - ako výnimku - vykladať reštriktívne. Totižto, ak by príslušný súd prikázal vec inému súdu podľa § 39 ods. 2 CSP, hoci by pre takéto rozhodnutie tu neboli podmienky, porušil by tým ústavne zaručenú zásadu, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a že príslušnosť súdu ustanovuje zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa komplexné posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, ako aj dopadu prípadného prikázania sporu na doterajšie štádium konania, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len vtedy, ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko druhej strany sporu.

7. V danom prípade žalobca odôvodňuje vhodnosť navrhovanej delegácie sporu z dôvodu ochrany života a zdravia, opatrenia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v súvislosti s COVID-19. Uvedený dôvod nevykazuje charakter takej výnimočnosti s dopadom na rýchlosť a efektívnosť súdneho konania, aby bolo možné jeho návrhu vyhovieť. Taktiež podmienky súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaložením vyšších výdavkov za účelom dostavenia sa na súd sú vo všeobecnosti skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu. K tomu najvyšší súd uvádza, že dôvody delegácie síce môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú. Musia však svojou výnimočnosťou viesť k nepochybnému záveru, že delegáciou sporu na iný súd sa zabezpečí hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie sporu, čo v danom prípade preukázané nebolo. Prikázanie sporu Okresnému súdu Bratislava IV, príp. Okresnému súdu Pezinok neprinesie oproti prejednaniu sporu Okresným súdom Košice I výrazné zjednodušenie prístupu k súdu pre strany sporu, ani nepovedie k výraznejšiemu zhospodárneniu, či urýchleniu konania. Navyše, žalovaná v danom prípade nevyslovila súhlas s návrhom žalobcu na prikázanie sporu.

8. Zo všeobecného hľadiska miesto pobytu niektorej zo strán sporu ani jej schopnosť (spôsobilosť) zúčastniť sa súdneho procesu, či problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností za účelom dostavenia sa na vecne a miestne príslušný súd bez ďalšieho a za každým nevyvolávajú zmenu príslušnosti súdu. Strana má totiž právo zvoliť si v konaní zástupcu, ktorý je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 CSP). Najvyšší súd taktiež poukazuje na § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Súd tiež môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti strane uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP).

9. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu žalobcu nevyhovel.

10. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.